

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

S

Japán és az afrikai háború / Japan and the African War

Eredeti közlés /Original publication:

Korunk, 1935, 10. évf., 12. szám, december, 962–963. old.

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR – 000.002.565

Dátum/Date: 2017. december / December 28.

filename: S_1935_JapanAfrHaboru

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

S: Japán és az afrikai háború / Japan and the African War, *AHU MATT*, 2017, **pp. 1–5.** old., No. 000.002.565, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Az interneten / At the Internet

Kulcsszavak / Key words

magyar Afrika–kutatás, rövid elemzés, az olasz–etióp háború és Japán

African research in Hungary, short analysis, the Italian–Ethiopian war and Japan

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV–, TANULMÁNY–, CIKK–, DOKU-
MENTUM- ÉS ADAT-TÁR / THE FIRST HUNGARIAN FREE
ELECTRONIC SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS,
STUDIES, COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* Magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára / Writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian, Spanish, Italian and other – languages

* Az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött. / The materials in the database are free but access or downloading are subject to registration.

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig. / The African–Hungarian Union is a non–profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

JAPÁN ÉS AZ AFRIKAI HÁBORÚ

S

Korunk, 1935, 10. évf., 12. szám, december, 962–963. old.

Mi Japán hivatalos álláspontja az afrikai háború ügyében? Ennek a kérdésnek a vizsgálatakor mindenekelőtt az u. n. *Sugimura-zset* az irányadó.

Az év nyarán, még jóval a fegyveres viszály kibontakozása előtt Sugimura, római japán nagykövet Mussolini érdeklődésére közölte, hogy Japán nem szándékozik beavatkozni a viszályba s Japánt semmiféle politikai érdek szála nem fűzi Abessziniához. Alighogy a táviró közölte ezt a nyilatkozatot Tokióval, Amó, a japán külügyminisztérium vezető hivatalnokja nyilatkozatot tett közzé a sajtóban, hogy a külügyminisztérium semmiféle olyan értelmű meghatalmazást nem adott a római nagykövetnek, mely szerint Japán lemondana Abesszíniát illető bárminemű politikai érdekéről. Sőt, az így keletkezett kusza helyzet tisztázására a japán külügyminisztérium még külön nyilatkozattételre kényszerült, aminek során kiderült, hogy Sugimura régi, még 1934 októberében kelt utasítások alapján nyilatkozott.

Mivel ezek az utasítások az afrikai események fejlődésére nem lehettek tekintettel, ezért nem is alkalmasak arra, hogy kifejezésre juttassák Japán érdekeit jelenleg. Az ily módon „helyreigazított” hivatalos álláspont azután odamutat, hogy Japán nem szándékozik beavatkozni a viszályba, megőrzi szigorú semlegességét, viszont az események fejlődését figyelemmel kíséri, mivel bizonyos érdekei vannak Abessziniában.

Japán leszögezte tehát a *várakozás politikáját*, s egyszer s mindenkorra megállapította, hogy vannak érdekei. Ezek az érdekek elsősorban gazdasági természetűek. Az 1932-ben beiktatott Japán és Abesszínia közti kereskedelmi szerződés után az abesszíniai piac bizonyos szerepet kezdett játszani Japán külkereskedelmében. Japán adatok szerint a japán árúk Abesszínia, összbevételének több mint a negyedrészt (26,6%) teszik. Évente a Japán bevétel értéke két millió jen. Ezek az

adatok azonban nem megbízhatók, már azért sem, mert a japán árúk jó része közvetítők (India, Egyiptom stb.) útján kerül Abesszíniába, s a bevitelnek ezt a részét nem tartalmazza az előbbi kimutatás.

A legutóbbi két évben a japán bevitel tendenciája (főleg textil árukban) emelkedő. Egyidejűleg a japán kormány annak a szándékának adott kifejezést, hogy Abesszíniában a japán textilipar számára új gyapotbázist létesít, mert az Anglia és Japán közti kereskedelmi háború megnehezíti a gyapjú Indiában és Egyiptomban való beszerzését. Japán abesszíniai politikai tevékenységének hivatalos jelleget Josida márki utazása kölcsönözt, aki a japán kormány nevében a politikai és kereskedelmi szerződéseket illető tárgyalásokat vezette.

1931-ben Haile Selassie koronázásán külön megbízott jelent meg Japán részéről, amikor is a japán császár és a negus kölcsönösen megajándékozták és kitüntették egymást.

1932-ben jelentős tárgyalások indultak abba az irányba, hogy a Japán és Abesszinia közti barátságot házassággal pecsételjék meg. Egyik legrégebb japán arisztokrata család, a Kuroda-család leányát szemelték ki feleségül az abesszin trónörökös számára. Ezzel az egyszerű kombinációval akarták előkészíteni a talajt a Japán tanácsadók, instruktorok stb. bevonulására.

Mindez a tervezgetés azonban — angol és olasz nyomásra — megfeneklett. A japán sajtóban kétféle magatartás érezhető az afrikai háborúval kapcsolatban. Ez a kétféle magatartás a japán imperializmus visszhangja. Az első felháborodva tárgyalja az olasz imperializmus abesszíniai akcióját s az ázsiai és afrikai népek „faji jogait” hangsúlyozza, amikért Japán „küldetésesen” mindig síkra szállt.

A polgári lapok többsége így olaszellenes. Ennek a sajtónak a jobbszárnyán a japán gyarmatosítók ideológusai állnak, akik a maguk imperialista Ázsia-politikáját az olasz kaland elleni tiltakozással leplezik. A japán „Pánázsia” hívők harcos proklamációi és önkéntes toborzásai a független „színes” Abesszinia érdekében s a fehér imperializmus ellen kétségtelenül a japán imperializmus politikai irányvonalát juttatják kifejezésre.

Az erős olaszellenes hangokat természetesen távolról sem az elnyomott népek védelme diktálja. Az olaszellenes nyilatkozatok, melyek egy pillanatra sem nőttek olaszellenes akciókká, gyökere épp az ellenkező talajból táplálkozik: a japán imperializmus, e törekvésekkel kedvező talajt vél előkészíteni az angol imperializmussal való további tárgyalásokra, mely pillanatnyilag szemben áll az olasz igényekkel.

A japán diplomácia szemében „célszerű”, ha Anglia „beleragad” az európai ügyekbe, mert ez szükségszerűen gyengíti Angliát a japánok által érdekelt Távolszéken.

A másik hang, ami a japán sajtóban az afrikai háborúval kapcsolatban kifejezésre jut, japán európai ügyekben való *érdektelenségét* húzza alá. A katonai körökhöz közelálló nagytekintélyű *Kokumin* című lapot elsősorban a *harmadik-fél* szerepű államok, mint pl. Németország magatartása érdekli, s nyomában a japán imperialista sajtó félreérthetetlenül a „nagy háború” megindítására való előnyös helyzetről beszél.

(S.)